

I. Kongres OF - podlaga za novo delo

Na delegatih, ki jih je ljudstvo našega okrožja poslalo na prvi kongres Osvobodilne fronte, leži velik del odgovornosti za to, da bo postala beseda kongresa »živo življenje«. Plamen zanosa prve svobodne slovenske izpovedi mora z njimi v vse slovenske domove, misli in smernice morajo najti pot v vsako pošteno slovensko srce.

Pred nami so zdaj čisti cilji in razgledi nazaj in naprej niso več negotovi. Položeni so temelji, na katere se bo mogel upreti slovenski človek, da premakne svet na boljše in svetlejšo stran. Konec je vsakega slepomišljenja. Politične in gospodarske naloge, ki jih moramo uresničiti v borbi za rovo, pravičnejše in srečnejše življenje slovenskega ljudstva, so naše dokončni izraz. Vse naše delo se bo merilo odslej po tem, kaj je storilo za utrditev, obrambo socialnih, demokratičnih in narodnih pridobitev, po tem, kaj je storilo, da bi se obogatilo z živo ljudsko pravico, kaj za razširitev Osvobodilne fronte, za ohranitev, dviganje enotnosti našega naroda, narodov Jugoslavije, slovanskih narodov, kaj za budnost nad vsemi poskusi razbijanja neločljive skupnosti interesov osnovnih ljudskih množic.

Tudi naše gospodarske naloge so osvetljene z novo, politično perspektivo. Pokazati moramo, da nismo narod hlapcev, da se zavedamo, da je država naša lastnina, postati »gospodarji na lastnih tleh«, odvreci ozkosrčnost, ki ne vidi čez lastni plot.

Vemo, kaj vse zavisi od teža, da bo naša oblast resnično ljudska, kako je treba bdeti nad njeno najtesnejšo povezanostjo z ljudskimi množicami, kako paziti, da ne zabrede na stranpota, kako jo izpopolniti ob zdravi ljudski kritiki, kako zadušiti vsako kal protiljudskega duha. In kako jo moramo čuvati nad vse.

V vsem tem nam je kongres kaži-pot od drobno izdelanih smernic do široke, velike perspektive naše bodočnosti.

Nobeno zrno te narodne žetve ne sme biti izgubljeno. Zato je naloga vseh delegatov našega okrožja, da načrtno in premišljeno prenesejo vse to, kar jim je Ljubljana v teh velikih dnevih povedala, na ljudstvo, ki jih je izvolilo. Okrajji, ki so se takoj po vrnitvi sestali, skupaj pregledali še enkrat bogato snov, skatero se vračajo domov, so podčrtali glavne misli in sklepe in prešli takoj k načrtu, kako to nalogo izvesti. Predvsem na okrajnih odborih in aktivistih OF leži odgovornost za to, ali bodo postali sklepi in misli kongresa narodna last. Z dobro organizacijo konferenc, vaških sestankov in skrbno pripravljenimi poročili morajo priti besede našega prvega kongresa do vseh slovenskih ušes in src.

To vse so delegati dolžni izpolniti, da ohranijo zaupanje ljudstva, ki jih je izvolilo.

Naše žene - za I. kongres OF

Udarniška bilanca dela žena celjskega okrožja - kot priprava za I. Kongres OF v Ljubljani

Glas o I. kongresu OF v Ljubljani je odjeknil tudi med našimi ženami. Na ta veliki slovenski praznik so se hotele prav dobro pripraviti. Kajti to ni praznik samo nekaterih — to je praznik vsega slovenskega naroda — tudi naših žena.

S koliko vnmemo so šle žene na delo za I. kongres OF, nam jasno pokažejo udarniški uspehi, ki so jih v teku priprav za kongres dosegle. Na okrožni konferenci dne 12. julija v Celju, ki ji je prisostvovala tudi zastopnica Glavnega odbora AFŽ za Slovenijo, tov. Mahnič Angela, so podale račun o storjenem delu in si nadale novih nalog in smernic za bodoče delo.

Tov. Holí, delegat IOOF, jim je spregovoril nekaj besed o

volitvah.

Prikazal jim je resnično demokratičnost naše ljudske oblasti. Sedaj si bo narod sam v tajnih volitvah izbral svoje voditelje. Tajne volitve so nam porok, da bodo prišli na oblast res taki ljudje, katerim bo naš narod zaupal in ki bodo tudi delali za korist svojega ljudstva: Saj bodo izbrani iz njegove sredine!

Teh volitev se bodo udeležile tudi naše žene — volile bodo in bodo voljene. Prvič v zgodovini slovenskega naroda je naša žena dobila pravice, ki ji pripadajo.

Kapetan Dušan Vitez je nato v imenu XXIII. divizije poudaril važnost

enotnosti in bratstva jugoslovanskih narodov.

Z naporom skupnih sil smo si priborili zmago. Naši narodi so se ramo ob ramo borili ter krvaveli za svojo boljše domovino — Titovo Jugoslavijo. Namen naših sovražnikov, nas razdvojiti in naščuvati v medsebojno klanje, je izpodlelet. Mesto teža vladata danes med nami bratstvo in enotnost, čemur so postavili temelj naši borci, ki so padali za skupno stvar jugoslovanskih narodov. Naša naloga je, da to bratstvo ohranimo in še bolj utrdimo, kajti to je naše najboljšo orožje proti vsakršnemu sovražniku.

O nevarnosti špekulantov in o vojnih sodiščih in sodiščih narodne časti

je govoril tov. Videčnik, član OOOF Celje. Povsod imamo še vse polno špekulantov, ki bodo skušali našo ljudsko oblast izkoristiti v svoje osebne namene. Ti ljudje so se večinoma med okupacijo slabo izkazali. Bili so večidel razni »firerji« pri »Heimatbundu« ali »vermanšaftu«, ali pa so previdno igrali dvolično igro. Te ljudi je treba danes brez-kompromisno razkrinkati, jih postaviti pred sodišče narodne časti in jim prepričati vstop v OF ali NO odbore. V tej borbi proti špekulantom so se naše žene že prav dobro izkazale, njihova dolžnost pa je, da s temi ljudskimi izdajalci pometejo.

Popoldne so se tudi

naše žene iz vseh krajev okrožja oglasile k besedi.

S ponosom so podale poročilo o svojih uspehih v delu in premetrile potrebe za bodoče delo. Tako nudi AFŽ odbor Celje-mesto 14-dnevne počitnice otrokom padlih borcev ali talcev; žene iz Rogoške Slatine pa so ustanovile otroško zavetišče. O priliki srbskega narodnega praznika so slovenjgraške žene pogostile 200 borcev.

V Krškem naše žene perejo in šivajo za tam bivajoče borce. Ker jim pa primanjkuje materiala, jim ga bodo preskrbele žene iz Trbovelj. Posebno skrb posvečajo žene našim bolnicam. Tako so žene iz okraja Žalca s priboljški obdarile vse ranjene borce v Dobrni; pionirčki pa so za nje nabrali 300 kg borovnic. Mestni odbor Laško je organiziral za bolnico večje število copat, kakor tudi hrane in priboljškov. Žene iz Vranskega gredo vsak teden obdarit

ranjence v Topolščico. Obdarile so tudi borce XIV. divizije. Tudi iz Hrastnika hodijo žene z darili v trboveljsko bolnico. Dopisujejo si tudi z ženami iz Trsta. Žene iz Žalca in Hrastnika so uvidele, da so nekateri vojni zločinci še premalo kaznovani, ker je imelo sodišče premalo obremenilnega materiala. Zato so sklenile, da se bodo še z večjo vnmemo vrgle na zbiranje podatkov o teh izvržkih slovenskega naroda, da bomo naš narod očistili vseh nezdravih fašističnih elementov. Tudi za naše Posavje so žene vsega okrožja silno zainteresirane. Tovarišica, ki je bila z delovno brigado v izseljenem Posavju, jim je nazorno prikazala, v kakih velikih materialnih potrebah žive naši izseljenci, ki se vračajo. Žene iz Hrastnika in Trbovelj so nabrale že precej srpov in drugega orodja ter ga poslale v Celje, od koder bo porazdeljeno najbolj potrebnim krajev. Tudi žene iz drugih krajev bodo doprinesle svoj delež k obnovi našega Posavja.

Volitve v našem okrožju

Na podlagi čl. 1. Pravilnika za poslovanje Okrožnih, Okrajnih in Krajevnih volilnih komisij za volitve v Krajevne narodno osvobodilne odbore in odposlancev v Okrajno narodno osvobodilno skupščino ter razpisa volitev z dne 30. junija 1945 imenujem sledeče tovarišice in tovariše v Okrožno volilno komisijo za celjsko okrožje:

Dr. Vekoslav Kukovec, odvetnik v Celju,

Purnat Angela, trgovska pomočnica, Bočna 79,

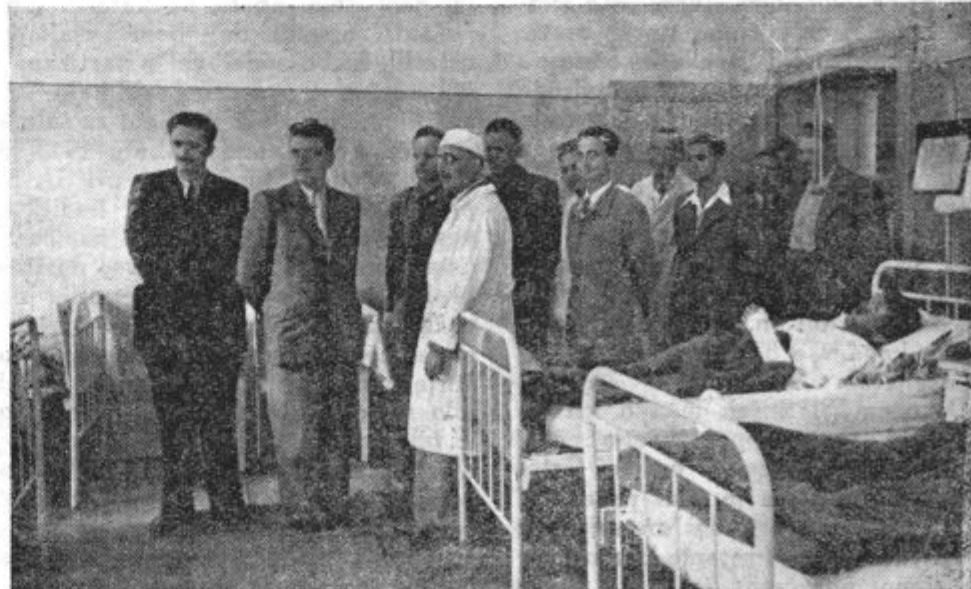
Perčič Jože, kmet in gostilničar, Plainska vas št. 1,

Sedej Avgust, sodni uradnik, Vransko št. 50,

Roš Fran, učitelj, Celje,

Stropnik Slavka, delavka, Celje,
Polh Franc, medicinec, Šoštanj,
Berglez Milena, trg. pomočnica, Celje, Vodnikova 6,
Zupančič Vera, dijakinja, Radeče pri Židane mmostu.

Na podlagi sklepa zbora odposlancev slovenskega naroda s 3. oktobrom 1943, odloka SNOS-a s 1. marcem 1944 in 30. aprilom 1945 ter po pooblastilu Narodne vlade Slovenije razpisuje OOOF Celje nadaljevanje volitev v okraju Trbovlje in Vransko. Volitve v Krajevne narodno-osvobodilne odbore in Okrajne narodno osvobodilne skupščine v okrajih Trbovlje in Vransko se pričnejo 29. julija.

Dr. Ahčin Marjan, minister za narodno zdravje s člani OOOF Celje na obisku v celjski bolnici Foto Pelikan Celje

Vojni zločinci pred sodiščem

S sodne razprave proti vojnim zločincem v Celju dne 12. t. m.

Z velikim zanimanjem je pričakovalo prebivalstvo našega okrožja razpravo proti desetim vojnim zločincem in domačim izdajalcem, ki je bil 12. t. m. v razpravni dvorani v grofiji pred vojaškim sodiščem, katerega predsednik je bil tov. poročnik Zupančič.

Prebivalstvo je imelo priliko videti na zatožni klopi

znane pobudnike, organizatorje, pomagače in neposredne izvrševalce množičnih ubijanj, odgonov na prisilno delo, mučenj našega prebivalstva, požigov, plenjenja in uničevanja slovenske narodne imovine, funkcionarje terorističnega aparata in njegovih oboroženih formacij.

Novak Franc iz Zabukovce, aktiven pripadnik sovražnikove oborožene formacije, znan ovaduh; Šmid Matija iz Planine, zaupnik župana-Ortsgruppenführerja; Slatinšek Alojz, Zellenführer in vodja Führungsamta ter član izseljeniške komisije. Prostovoljec v SS in tajni vohun, špijon, ovaduh ter izsiljevalec Turnšek Alojz iz Petrovč. Kresnik Franc, ki je bil gestapovec vsa štiri leta v Celju in je kot tak zastavljal vse sile v to, da bi bil čim vrednejši član KB in najbolj sadističen mučilec v službi gestapa; Cmok Silva, izdajalka, gestapovska vlačuga, pobudnica in pomagalka množičnih ubijanj, mučenj, izseljevanj, streljanja itd., doma iz Hrastnika; Bauer Maks iz Hrastnika, SAjevec in Sturmführer pri SS; Kolar Jože iz Vranskega, strasten nemur, Verwaltungsführer na Ortsgruppi na Vranskem ter Standesführer; Hernaus Jozef iz Slovenjgradca, predsednik KB, član izselitvene komisije; Ing. Handl Jožef iz Stor, zagrižen hitlerjanec, strasten propagandist, pomočnik Ortsgruppenführerja in Stosstruppführer, ki je denunciral naše ljudi policiji in žandarmeriji.

Obtožnico sta zastopala tov. poročnik dr. Bele in tov. podporočnik Skok ter razkrila vsa naštetá podla zločinstva in zahtevala zanje najostrejšo kazen.

Pri zagovorih

je obtoženec Novak Franc pod težkim dokaznim materialom raznih prič priznal, da je hodil na hajke pod Zahom, bil pri Werkschutzu, prijavil razne ljudi, med njimi Krašek Ivan, ki je v taborišču na posledicah muk umrla in se je izgovarjal, da ga je mati zapeljala tako daleč, da je postal izdajalec in zločinec.

Ko je Šmid Matija jel zatrjevati, da je vendar popolnoma nedolžen, in zanikal vsako krivdo, se je oglašila priča Doberšek Ivan: »Ta človek je kriv, da so moji starši, bratje in dve sestri bili izseljeni, odnosno ustreljeni.« Nastopile so še druge priče, ki so popolnoma dokazale krivdo Šmida. Tako je n. pr. priča Ana Vrečko izpovedala: »Lani od novembra sem bila v Novi vasi. Obtoženi Šmid je bil, kadar se je pojavil pri nas, strah in trepet v vasi. Javno je rekel pred mnogimi pričami, da če bi bil on pri nas, bi že pokazal, koga vse bi bilo treba izseliti in streljati.«

Obtoženi Slatinšek je vso krivdo valil na Ortsgruppenführerja, češ, da je bil on le njegovo orodje. Ortsgruppenführer mu je tudi rekel, da mora širiti propagandni material in opazovati vsako kretanje partizanov ter njemu poročati.

Priča Kramar je izjavila: »Od začetka je bilo izseljenih mnogo družin samo radi tega, ker je gojil Slatinšek do njih osebno sovraštvo!«

Obtoženi Turnšek Alojz je priznal, da je bil izvoljen od delegacije gestapovcev, ki je prišla na njegovo Ortsgruppno, za gestapovca, kasneje pa se je javil kot SS-ovec za fronto.

Priča Apotekar Jože je izjavila: »Gestapovci so prišli na hajko v Šmartno v Rožni dolini. Med njimi se je nahajal tudi Turnšek. Bilo je zelo rano. Sosedov sin nas je prišel obvestiti in vsi ostali so srečno odšli, sam pa nisem mogel več bežati, ker so se gestapovci preveč približali hiši. Mene so ugrabili, gnali do soseda, kjer so pričeli z zasliševanjem. Ker nisem ničesar priznal, so me odpeljali pod neki kostanj, kjer mi je obtoženi Turnšek položil vrvo okrog vratu, češ, da me bo takoj obesil in mahal okrog mene s samokresom.«

Priča Delakorda Martin je izjavil sledeče: »Leta 1943 sem bil v zaporu v Celju, kamor so prignali obtoženca in nekega Teržana. Takoj smo sumili, da sta vohuna. Iz njihovega pogovora smo zvedeli, da sta zaprta samo zato, ker sta naznanila bunker z »enodnevnim zamudo.« Priča Pečnik Avgust: »Obtoženec se je prijavil prostovoljno za tajnega policista ter se izdajal pri ljudstvu za gozdne čuvaja. Zasledoval nas je povsod. Leta 1943 mi je rekel: Nal sem bunker s tem, da sem izdrl suho smreko. Rekel je, da je streljal po ženskah tako, da so krogle padale kot toča.« (ogorčeni medklici ljudstva).

Cmok Silva, ki je sprva skušala, kot že pri prvi razpravi zatajiti vsako krivdo, je bila prisiljena pod dokaznim materialom oziroma izpovedi prič kapitulirati. Številne priče so namreč dokazale, da je bila Cmokova kriva smrti več kot dvajsetih mladincev, izselitve in odgona v internacijo nešteti družin in da je kot nagrado za to smela biti ljubica gestapovca Cajnarja, sedeti na balkonu gestapovske vile ter se svobodno kretati.

Sam nekdanji hrastniški župan Tic, po rodu Nemeč je izjavil: »Bil sem župan v Hrastniku. Gestapo je vprašal pri meni za podatke tistih oseb, ki jih je hotel aretirati. Ker je bilo zelo visoko število, sem vprašal za vzrok. Odgovorili so mi, da je Cmokova vse izdala. Sam šef gestapa je dejal: »Silva je šuft ali takšne šufte sedaj rabimo.«

Bauer Maks je priznal: »Sodeloval sem pri hajkah, bil sem navdušen hitlerjanec in udeležiti sem se moral one seje, pri kateri so razpravljali o osebah, ki so bile predvidene za aretacijo. Postal sem Sturmführer ter sem držal apele, na katerih sem »v šali« omenil, da bom vsakega ustrelil, ki bo sodeloval s partizani.«

Ljudstvo je ogorčeno vzklikalo: »A naši ljudje niso bili streljani za šalo!«

Priča Pevc Nande: »Leta 1943 je bil obtoženec Sturmführer pri SA in pri SS. Ker nismo hoteli hoditi v vermanšaft, nas je nekoč na cesti ustavil in dejal, da nas bo vse postrelil kot pse, če ne gremo takoj na vežbe vermanšafta. Nekoč nas je napadel neoborožene. Ob tej priliki so štirje padli in bili trije ranjeni. To ni bilo v boju, kot se on izgovarja, to je bil navaden napad, uboj. Med ranjenimi sem bil tudi jaz. Tako so ostale žene brez mož, otroci brez očetov. In vsega tega je kriv obtoženec. Ta je tudi kriv, da sem danes pohabljenec in dela nezmožen!«

Druža priča je zopet izpovedala, da se je Bauerjeva hčerka hvalila v šoli: »Danes pa je moj oče ustrelil sedem »banditov.««

Vojni zločinci, ki jim danes izrekajo kazni naša narodna sodišča, so zakrivili izgon in pregnanstvo tisočev zavednih Slovencev

Priča Jakob Kladnik: »Šel sem po cesti z nekaj tovariši. Obtoženec je pričel streljati na nas ter je bilo mnogo tovarišev ubitih. Zrušil sem se ranjen h kupu mrtvecev. Ko me je pozneje videl, mi je rekel: »Sreča tvoja, da si ležal tam, sicer bi bil tudi že mrtev!« Ogorčeni vzklici ljudstva: »Na vešala z Bauerjem!« Bauer je po izpovedbah prič pljunil lastnemu bratu v lice, ker je govoril slovensko.

Za obtoženega Kolarja je bila razprava preložena za zbiranje novega materiala.

Obtoženi Hernaus se je zagovarjal, da kot predsednik Kulturbunda ni vedel, kakšen namen je imelo to društvo, kar je izzvalo v dvorani smeh, obenem pa ogorčenje. Priča Lovrec je njegovo trditev popolnoma ovrgel s tem, ko je izpovedal, da je videl seznam ljudi, določenih za izselitev, ki ga je izgubil Šuler, ko se je vračal s seje. Na tem spisku je bil tudi advokat Lovrec s svojo ženo. Seznam je bil podpisan od Hernausa.

Debelak Anton je izjavil: Obtoženca osebno poznam, saj mi je izselilo celo družino. On je eden tistih, ki so pognali toliko družin iz naših hiš. Protí Nemcem, ki so iskali stanovanja je izjavil, da bo v nekaj dneh takoj stanovanje za nje, bo pa dal Slovence izseliti.«

Ing. Handl Jožef je priznal, da je propagiral za nacistično Nemčijo, ter da je bil politični Stosstruppführer, Kljub vsemu pa je ing. Handl baje »iz dna srca sovražil Kulturbund«. Razprava proti njemu se odloži za nedoločen čas, da se zbere ves dokazni material.

Vsa dvorana pa je vzvalovala v silnem ogorčenju, ko so pripeljali pred vojaško sodišče znanega krvnika in gestapovca Kresnika Franca. Iz množice je bilo slišati vzklike: »Ubijalec mojega moža gre!« in glasove objokanih žena: »Ubil si mi sina!«, »Morilec!« itd. Da čim bolj spoznamo nemško nasilje na Štajerskem je vojaški tožilec poročnik dr. Bele predlagal, da sodišče zasliši čim več prič.

Priča Krepl je za tem, ko se je dvorana nekoliko pomirila; izjavil:

»Kresnik me je po zaslišanju s pretepanjem odvedel v mučilnico, kjer mi je v prisotnosti Miternegerja in Haida zvezal roke na hrbtu, mi nataknil lisice na roke in jih potegnil pod strop ter me pričel obdelovati z bikovkami, dokler se nisem onesvestil.«

Druža priča je izjavila: »Kri mi je brizgala izza nohtov, bil sem ves zbit in izmučen od pretepanja, a Kresnik še ni maral nehati!«

Priča Veber Ferdo: »Ko me je lansko leto Kresnik odpeljal v »stari pisker«, me je med potjo neprestano brcal in tolkel s pištolo po ustih ter

kričal nad mano: Vsi banditi boste postreljeni!«

Priča Zidanšek Jozefa: »Julija 1941 sem prosila Kresnika, da naj me pusti k šefu gestapa, kjer bom prosila, da puste mojega sina, ki je bil v zaporih, v bolnico na zdravljenje. Kresnik me je nahrulil: »Naj kar umre, pokopali ga bomo že mi.«

Priča Pepel: »Kresnik me je dal aretirati in me v zaporu tako pretepal, da nisem mogel več ležati. Hrbtna in zadnja stran mojega telesa so bila ena sama gnojna rana. Izgnali so me nato v Dachau. Tudi moja žena je dal prepeljati v taborišče, čeprav je bila noseča, kakor tudi mojega brata.«

Tovarišica Gabrovec Emilija je izjavila: »Ta človek je 30. oktobra 1941 ko sem zbežala z doma, naredil pri nas preiskavo. Ker moja mati ni hotela o meni nič povedati, jo je Kresnik pričel pretepati. Tudi očeta je popolnoma zmrcvaril, preden so ga ustrelili. Ta človek je bil kriv, da so ustrelili mojega svaka, ki je zapustil tri otročičke. Ta človek je kriv tudi, da so aretirali mojo sestro, mater treh otrok in še drugo sestro, o kateri nam še danes ni ničesar znanega. Še danes ne vem za usodo matere, ki jo je poslal Kresnik v taborišče. Tovariši sodniki, mi vsi, ki smo toliko prestali zaradi tega ubijalca, zahtevamo najostrejšo kazen!«

Strahotne so bile slike, ki so jih posamezne priče navajale — pokazale so, da je imelo tokrat vojaško sodišče na zatožni klopi zločinca najhujšega kova.

Sodišče je obsodilo

v imenu narodov Jugoslavije: Novak Franc je bil obsojen na smrt s streljanjem, trajno izgubo državljskih pravic in zaplembo celotne imovine z raznimi omejitvami. Šmid Matija na smrt s streljanjem, trajno izgubo državljskih pravic in zaplembo celotne imovine z raznimi omejitvami.

Turnšek Alojz — smrt z obešenjem, zaplemba celotne imovine, trajno izgubo državljskih pravic, zaplemba celotne imovine z raznimi omejitvami.

Štalinšek Alojz — na 15 let robije, trajno izgubo državljskih pravic in zaplembo celotne imovine z raznimi omejitvami.

Cmok Silva — na smrt s streljanjem, izgubo državljskih pravic, zaplembo celotne imovine.

Bauer Maks — na smrt na vešalih, trajno izgubo državljskih pravic, zaplembo imovine.

Hernaus Jožef — na dosmrtno robijo in zaplembo celotne imovine, izgubo državljskih pravic.

Kresnik Franc — na smrt na vešalih, na izgubo državljskih pravic, zaplembo celotne imovine.

Tedenske politične vesti

Aretacije v Trstu

Beograd, 11. julija (Tanjug.) Ljubljana. Včeraj je angleška vojaška policija aretirala in odpeljala v zloglasne tržaške zapore najbolj znane tržaške protifašiste; dr. Giuseppe Pogassija, predsednika osvobodilnega sveta mesta Trsta, majorja Giorgia Jakseticha, bivšega namestnika poveljnika mesta Trsta, nadalje dva dopisnika časopisa »Primorski dnevnik«, sindikalni odbor tržaških gasilcev ter mnoge druge protifašiste. Aretacije so povzročile med prebivalstvom Trsta in okolice veliko nezadovoljstvo ter so ves dan prihajale k vojaškim oblastem razne deputacije iz uradov, tovarn in delavnic, ki so protestirale in zahtevale, da se aretiranci izpuste na svobodo.

Volilna kampanja v Bolgariji. Sofija, 11. julija (Tanjug). Dopisnik »Agence France Presse« poroča, da je bolgarsko ministrstvo za notranje zadeve uradno objavilo pričetek volilne kampanje za volitve v ustavodajno skupščino.

Beograd, 12. julija (Tanjug.) Včeraj dopoldne je poslanik in pooblaščen minister Švice Edvard Zelweger predal svoje poverljive listine kraljevim namestnikom v zeleni dvorani narodne skupščine. Poslanika je spremljal švicarski konzul Scherzer. Predaji poverljivih listin je prisostvoval minister za zunanje zadeve dr. Šubašič.

Celovec, 14. jul. Zastopniki koroških Slovencev so poslali ostalim trem političnim strankam na Koroškem, namreč socialistični stranki, ljudski (krščansko-socialni) in komunistični stranki okrožnico s pozivom, naj zavzamejo stališče k predlogu o zahtevah koroških Slovencev, iznešenih v njihovi spomenici z dne 27. junija 1945, ki so jo zastopniki koroških Slovencev poslali preko deželne glavarja Plescha guvernerju polkovniku Smithu.

Tito črnogorski narodni skupščini. Beograd, 14. jul. Ob priliki narodnega praznika Črne gore je maršal Jugoslavije Josip Broz - Tito poslal predsedniku črnogorske narodne skupščine sledečo brzojavko: »Dragi tovariši! Dovolite mi, da izročim preko vas črnogorskemu ljudstvu najlepše čestitke ob priliki štiriletnice vstaje, ki je imela velik pomen za osvobodilno borbo vseh narodov Jugoslavije.

13. julij bo ostal za Črno goro velik zgodovinski datum, ki bo pričal bodočim pokolenjem o junaštvu in požrtvovalnosti, ki so jo pokazali najboljši sinovi Črne gore v tej veličastni osvobodilni borbi. Mala Črna gora je dala svoj veliki krvni doprinos ne samo za svojo svobodo, temveč tudi za svobodo vseh narodov Jugoslavije.

Važni državni posli mi ne dovoljujejo, da bi bil na ta velik dan z vami in da bi skupno z vami delil radost, ki jo je junaško ljudstvo Črne gore s polno pravico zaslužilo.

Živel 13. julij! Živela federativna demokratična Jugoslavija! Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Reakcionarni elementi v Perziji Moskva, 13. julija 1945. Brzojavka agencije »TASS« iz Teherana, ki jo objavlja Pravda, je postavila na sramoten oder reakcionarne elemente v Perziji. Poročala je o sprejemu zastopstva Sovjetske delavske zveze, ki je sedaj na obisku v Perziji ter je dodala, da so reakcionarni elementi na nekaterih mestih skušali postaviti ovire na poti iranskih delavcev. Kot primer je brzojavka navedla, da je načelnik železniškega skladišča prepovedal pozdravni miting skladiščnih delavcev.

Vojno stanje med Norveško in Japonsko

Oslo, 13. jul. Norveški parlament je sklenil, da poda norveška vlada izjavo o obstoju vojnega stanja med Norveško in Japonsko in da vojno stanje obstoja že od 7. decembra 1941. Proti predlogu je bil en sam poslanec.

Naš albanski poslanik v Beogradu Tirana, 16. julija 1945 (Tanjug).

Kakor poroča list »Ata«, je polkovnik Hipsi Kapo imenovan za albanskega pooblaščenega predstavnika v Beogradu. Polkovnik Hipsi Kapo je bil od začetka v vrstah narodno osvobodilnega gibanja. Organiziral je prve oddelke v okolici Valone. Izkazal se je s svojo hrabrostjo posebno v borbi pri Drašovicu. Sedaj je član predsedništva protifašistične skupščine in član vrhovnega poveljništva narodne vojske. Polkovnik Hipsi Kapo je odlikovan s partizansko zvezdo prvega reda.

Pariz, 12. julija (Tanjug.) Kakor javlja »Agence France Presse«, je vrhovno sodišče že določilo dan za začetek razprave proti Petainu. Državni tožilec Mornež je obveščen, da bo razprava v justični palači 19. julija. Razprava bo trajala okrog 14 dni.

Glavni stan zavezniških sil razpuščen

London, 14. julija. Danes, eno minuto po polnoči je bil v Frankfurtu razpuščen glavni stan zavezniških ekspedicijskih sil, ki je bil po sklepih teheranske konference ustanovljen 13. februarja 1944. Predstavljal je dosedaj največje skupno vojaško podjetje različnih narodov v vsej svetovni zgodovini.

Prvi sestanek Trumana s Churchillom v Potsdamu

Reuterjev posebni dopisnik v Berlinu Devis Martin javlja, da sta imela prezident Truman in ministerski predsednik Churchill prvi informativni razgovor v konferenčni dvorani v Potsdamu. Istočasno so se zbrali tudi načelniki generalnih štabov Združenih držav in Velike Britanije na predhodno posvetovanje. Dolej še ni bilo izdano poročilo o prihodu generalisima Stalina v Berlin.

Prezident Truman je s svojim spremstvom obiskal razvaline Reichstaga, Brandenburških vrat ter si ogledal Hitlerjevo pisarno v kancerski pisarni.

Škof Rožman proglašen za vojnega zločinca

London, 13. jul. Jugoslovanska komisija za ugotavljanje vojnih zločinov je proglasila ljubljanskega škofa dr. Gregorja Rožmana za vojnega zločinca. Dr. Rožman je obtožen, da je podpiral okupatorja zoper slovensko ljudstvo v bratomorni vojni, da je bil aktivni pristaš fašizma.

Guverner francoskih kolonij pred sodiščem. Pariz, 27. junija. Kakor javlja Agence France Presse, je pričel preiskovalni sodnik pri francoskem najvišjem sodišču zasliševanje glavnega guvernerja francoskih kolonij Brevisa, ki je od aprila 1942 do marca 1943 nadomeščal ministra za francoske kolonije. Brevis je obtožen, da je odredil borbo na življenje in smrt proti zavezniškim silam na Madagaskarju in na drugih krajih, povzročil s tem pogin mnogih Francozov in nepotrebna porušenja. Pri zasliševanju je Brevis izjavil, da je bil preprost strokovnjak za kolonialna vprašanja, ki je izvrševal naredbe in navodila vlade in admiralitete.

Odhod francoskih čet v Berlin. London, 3. julija (Reuter). Francoski radio je sporočil, da je oddelek francoskih čet odšel v Berlin in bo vkorakal v mesto obenem s britanskimi in ameriški formacijami, da bi se udeležil vojaške zasedbe nemškega glavnega mesta. Oddelek šteje 1000 mož.

Novi čas orje v našo zemljo nove brazde

Kmet, ki se je vrnil iz Šlezije, zahteva besedo: »Vse, kar nam pravite, je lepo in prav. Saj hočem delati, vendar moram tudi jesti. Denarja nimam, to je vse, iz Nemčije ga nisem prinesel in Kočevar mi ga tudi ni pustil. Povejte, kdo bo kupil v trgovini hrano zame in za mojo sedemčlansko družino! Pridelek, ki sem ga našel doma, moram oddati v skupnost in kaj bi ga prodal, ko ga niti za seme ne bo dovolj. Delo je težko in Nemci so nas izželi, da za nobeno rabo nismo. Dajte nam denarja, da si hrano kupimo.«

Težko je vprašanje, brikdo stvarnost izseljenega Posavja odkriva. Ljudstvo nima ničesar, niti denarja ne. Nismo mu vedeli v prvem hipu odgovora. Pa se je oglašil kmet, ki ni bil izseljen — eden tistih redkih — in predlaga, da bi bilo najbolje spraviti pridelek, vsak, kar si najde doma in kar bi preostalo, prodati. Predlog je naletel na ogorčen odpor: »Lahko je tebi govoriti, ko imaš vsega zadosti. Kaj naj proda Jurnikov, ki na svojem nima drugega ko plevel, ali Cirnski, kateremu so ves grunt z ovsom posejali? In kdo razen teh, ki so ostali doma, ima kaj prodati? Saj bi pšenico, ki jo bom pridelal na svoji njivi, vso v klobuk spravil. Pa tudi, zdaj v sili prodajati, kar bi čez dva meseca moral drago kupovati!«

Ne bo druge pomoči, sklenemo, kot da nam krajevni odbor s pomočjo okrajnega da posojilo, ki bi krilo za prvo silo naše izdatke v trgovini. Vse to pa nas le za nekaj časa reši glavne skrbi. Res, vinogradniki bodo našli v jeseni nekaj dohodkov, tudi z dobro organizirano prodajo sadja bo prišlo marsikomu nekaj dohodka. Vemo tudi, da nam bo država priskočila na pomoč s posojilom. Saj je naša država! Vendar ima naša oblast tudi drugod velike težave in posojilo je na koncu koncev — davek.

»Ali vidite zdaj,« se oglašil tih možakar, ki še na nobenem sestanku ni znil besede, »kako smo zvezani med seboj, kako moramo složno napeti sile pri delu in jelu in drug drugemu pomagati in deliti zadnji kosček kruha med seboj.«

Ne bo težko Cizelu Francu in njegovi ženi, ki sta ostala doma na velikem gruntu, z velikim premoženjem. V Dednji vasi ga kmetje dobro poznajo. Vedo, kako je gostil nemške vojake in vermane. Lahko mu je bilo te gostiti, saj si je v teh letih premoženje lepo povečal. Ko so nas leta 1941 selili, je plevel po naših domovih, in ko so letos Kočevarji bežali, je sklepal z njimi na debelo kupčije. Dosti jih je še med nami takih in kako se ne bi jeza ljudstva nanje obračala? Skupnost jim je deveta vas, zavirajo, kjer le morejo. In še to povejmo, da smo zelo razočarani nad tem, da se sami izseljenci pritegujejo v skupnost, domačini pa, ki niso bili izseljeni in ki so obdržali svoja posestva, ne! Menda zaradi nedotakljivosti »lastnine«. Kmečkemu preprostemu razumu se taka pravica upira. Prav ti zadnji bi bili po štirih debelih letih vezani, da nas podprejo v tem suhem letu!

Uradne smernice Francove politike. »Špansko novo pismo« poroča, da se je pri zborovanju, na katerem je bil glavni govornik general Franco, pojavil Carlos Pinila, pomočnik ministra za delo v Francovi vladi, na govorniškem odru v popolni falangistični uniformi z znakom »sinje divizije« in s trakom nemškega železnega križa, s katerim je bil odlikovan za zasluge, ki si jih je priboril na vzhodni fronti za nemško armado. Obzornik naglaša, da razkriva to dejstvo smernice Francove politike.

Upamo, da bo prišlo tudi k nam sodišče narodne časti, kjer bo našlo obilo posla. Opažam pa, da vse preveč s prstom na reveže kažemo, na zapeljane razočarance, ki so menda v firerju odkrito videli rešenika. Svoje grehe so v večini primerov drago poravnali. Vse premalo korajže pa je še v nas, da bi pokazali na tiste, ki jih sami zase poznamo kot prave krivce, ki so se prodajali tujcu za umazano špekulacijo. Nismo jih pozabili, ortsbawernfirerje, sturmfirmirerje, ki so nas preganjali na najbolj surov način k vojaškim vežbam, člane izselitvenih komisij. Tudi izseljenci imajo z marsikaterim lagerfirerjem in »tolmečarjem« neporavnane račune. Kramar Anton ne bo pozabil Janeza Hotkota iz Kapel, surovega komandirja lagerja. Z mnogimi drugimi ga je slednji poslal v kazensko taborišče.

Preveč mehkebe in obzirnosti je še v ljudeh. Kunej Franc pozna dobro Brežičane. Štiri leta okupacije je preživel z njimi in, bogme, ni stradal. Mnogokaj ve, tudi za gostilničarja Bogoviča Ivana, kako je bil med prvimi, ki so pozdravili prihajajoči gestapo: »Da ste le prišli, tako je prav. Če rabite informacije, se le pri meni zglasite. Jaz vse vem!« Ve tudi, kako je slovenskega učitelja nahrulil, ko si je ta drznil vino naročiti v njegovi gostilni: To vino ni za »slovenske praisice!«

Ampak podpisati prijave, ne tega tovariš Kunej ne more. Kaj pa mislite, saj ni ovaduh!

In ni osamljen primer. Poglejmo si našega lekarnarja! V štirih letih, ki jih je preživel v zasedenih Brežicah, ni videl ničesar, bogme, zares, ves čas je bil doma, niti na cesto ni prišel.

Mi pa vemo mnogokaj in ne bomo molčali. Bogme, da ne bomo!

Pa kaj bi prežvekovali vedno žalostne zadeve, ko je razveseljivih in vzpodbudnih dovolj. 1200 mladincev ljubljanske delovne brigade je med nami. Razdelili so se po brežiškem, krškem in sevniškem okraju. Mladina nam bo pomagala pri žetvi, mlačvi, spravljanju krme in pri odpiranju oči onim, ki še ne morejo razumeti, da človek ni sam zase s svojimi križi. Mladina iz Ljubljane ti pride pomagat dobrih sto kilometrov oddaljenemu posavskemu kmetu in ne terja nobenih dnevníc. Svet se je res obrnil, tudi v Čatežu se bo moral.

Po naših ravninah, predvsem pa po Krškem polju, orjejo traktorji. V torek se bo pričel traktorski tečaj v Veliki vasi. 70 tečajnikov pride iz vse Slovenije, mnogo posavske mladine bo med njimi.

In komu se vpričo takih vesti ne bi upanje pomladilo. Novi čas orje tudi v našo zemljo nove, večje brazde.

Biti izvoljen v organ narodne oblasti ni zasluženi počitek po delu in nevarnostih boja, temveč častna dolžnost in težka odgovornost napram ljudstvu, ki te je izvolilo.

Obsodba članov ELLAS-a

Kakor javlja agencija Reuter iz Aten, je bilo 11 članov ELLAS-a obsojenih na smrt, devet drugih pa na dosmrtno pregnanstvo. Obsodba je bila objavljena ob zori po zasedanju sodišča, ki je trajalo vso noč.

Belgijski SS-ovci čakajo na proces. Bruselj, 28. jun. V Belgijo so privedli nazaj iz Nemčije 7000 belg. SS-ovcev, ki čakajo sedaj na proces v velikem jetniškem taborišču v Leopolsburgu.

Naša sodišča narodne časti na delu

Sodišče narodne časti v Celju nadaljuje s svojim zasedanjem. Na zatožni klopi so spet sedeli ljudje, ki so za časa okupacije sodelovali z okupatorjem in se s tem izkazali nevredne slovenske narodne časti. Svoje umazane posle so vršili iz koristoljublja ali pa so se spozabili tako daleč, da so zatrli v sebi vsak narodnostni čut in se pasje vdinjali »višji rasi«, misleč, da jih bo ona sprejela v svoj krog izvoljencev.

Tako je slikarski mojster **Gošnik** predsedoval nemškemu združenju celjskih slikarjev in pri tem močno nemčuril. Sodišče ga je kaznovalo na trajno izgubo časti in na 2 leti lahkega prisilnega dela.

Se huje se je vdinjal tujcu mizar **Pernovšek**, ki je šel tako daleč, da je leta 1941 stopil v Kulturbund in po kapitulaciji blatil in sramotil zavedne Slovence. Kazen: trajna izguba časti, 3 leta lahkega prisilnega dela ter celotna zaplemba imovine.

Avgust Šviga, mizar iz Celja, se je zapisal z dušo in telesom okupatorju in zmerjal ljudi, če so govorili slovensko. Odvzeli so mu slovensko narodno čast za vedno.

Bizjak Ivan je navdušeno sprejemal Nemce, nemčuril, pozneje pa je popustil. Obsodili so ga na izgubo slovenske narodne časti za eno leto.

Čevljarski mojster **Oberčkal** se ni sramoval prevzeti zaplenjenih lokalov, nasprotno, kar stremel je, da bi jih čim več dobil v svoje roke. Metal je iz stanovanj žene partizanov in jih zmerjal z banditi. Ljudi, ki niso hoteli v vermanšaft, pa je ovajal. Dobil je zaslužen kazni: trajno izgubo časti, 5 let težkega prisilnega dela in celotno zaplemba imovine.

Trgovka **Ižanc** se je družila z nemškim orožnikom in ni branila svoji hčerki, da bi se poročila z nemškim oficirjem. Kaznovali so jo z izgubo slovenske narodne časti za 1 leto.

Mantel Karl je prvo leto sodeloval z okupatorjem. Izgubil je slovensko narodno čast za dobo 1 leta.

Kovač Ernest je kot »delavski zapnik« v tovarni »Metka« za časa okupacije ovajal delavce, vohunil in izdal inž. Štruklja, češ, da sabotira. Ljudi je silil v vermanšaft. Ko je uvidel, da je Nemčija že v zadnjih izdihljajih, si je hotel skupno z lastnikom, nekim pritepencem iz Kočevja, umiti roke s tem, da je poslal partizanom nekaj blaga. To pa ni opravičilo za njegova dejanja. Zato ga je doletela tudi huda kazni: trajna izguba časti in 5 let težkega prisilnega dela.

Potujoči senati so opravili svoje delo v Kozjem, kjer so obravnavali 40 primerov, v Laškem 35 in v Gornjem gradu 45 primerov.

Kaj je novega?

Seja narodne vlade Slovenije. Tiskovni oddelek pri predsedstvu narodne vlade Slovenije sporoča: Dne 11. t. m. zvečer se je vršila seja narodne vlade Slovenije, ki je bila posvečena vprašanju cen po zamenjavi denarja.

Zastopniki duhovščine ljubljanske škofije pri predsedniku narodne vlade Slovenije. Tiskovni oddelek pri predsedstvu narodne vlade Slovenije sporoča: Predsednik narodne vlade Slovenije **Boris Kidrič** je v prisotnosti notranjega ministra **Zorana Poliča** dne 11. t. m. sprejel zastopnike svetne in redovne duhovščine ljubljanske škofije.

Generalni vikar ljubljanske škofije g. Anton Vovk je v imenu svetne in redovne duhovščine ljubljanske škofije prečital naslednjo spomenico:

»Podpisani zastopniki svetne in redovne duhovščine ljubljanske škofije čutimo za svojo dolžnost, da ob zgodovinsko važnih dogodkih poslednjih mesecev, ko je naša ožja in širša domovina osvobodjena vstala in se na novih temeljih hitro gradi in ureja, s pričujočo spomenico damo izraza svojemu patriotičnemu čustvovanju in naši narodni vladi v Ljubljani ter naši zvezni vladi v Beogradu javno izpovemo svojo iskreno pripravljenost, da delo naših narodnih oblasti za vsakršno blaginjo naroda v svojem poklicnem delu odločno podpremo ter v svojem območju s prepričanjem in zvesto spolnujemo svoje narodne in državljanske dolžnosti, kar nam naša vera tudi ukazuje. To pripravljenost izrekamo tem bolj, ker bi neposredna preteklost in ravnanje nekaterih duhovnikov v dobi okupacije mogla vzbujati dvom o našem iskrenem patriotizmu in o naši resnični volji, podpirati našo narodno oblast, kar nam pa že sama po sebi narekuje naša slovenska narodnost in strogo ukazuje naša vest.«

Prosvetno delovanje Slovencev v Sarajevu. Že v letu 1934 so Slovenci ustanovili v Sarajevu prosvetno društvo »Cankar«. Društvo je delovalo do leta

1941, bilo je pa vedno trn v peti reakcionarnim oblastem stare Jugoslavije ter je bilo končno razpuščeno. Zdaj so se njegovi člani odločili, da ga obnovijo.

Šolstvo v Bosni in Hercegovini. Kljub vsem težavam, ki so nastale zaradi porušeni šolskih poslopij in majhnega števila strokovnega osebja, je našim narodnim oblastem uspelo, da so do danes odprli v Bosni in Hercegovini 20 srednjih šol. Danes je v Bosni in Hercegovini 527 osnovnih šol. Veliko število šolskih poslopij je sovražnik med zasedbo in pri svojem umiku popolnoma porušil. Narodne oblasti ob podpori ljudstva z uspehom delajo pri obnavljanju šolskih zgradb. Čim je poslopje popravljeno, se šola takoj odpre.

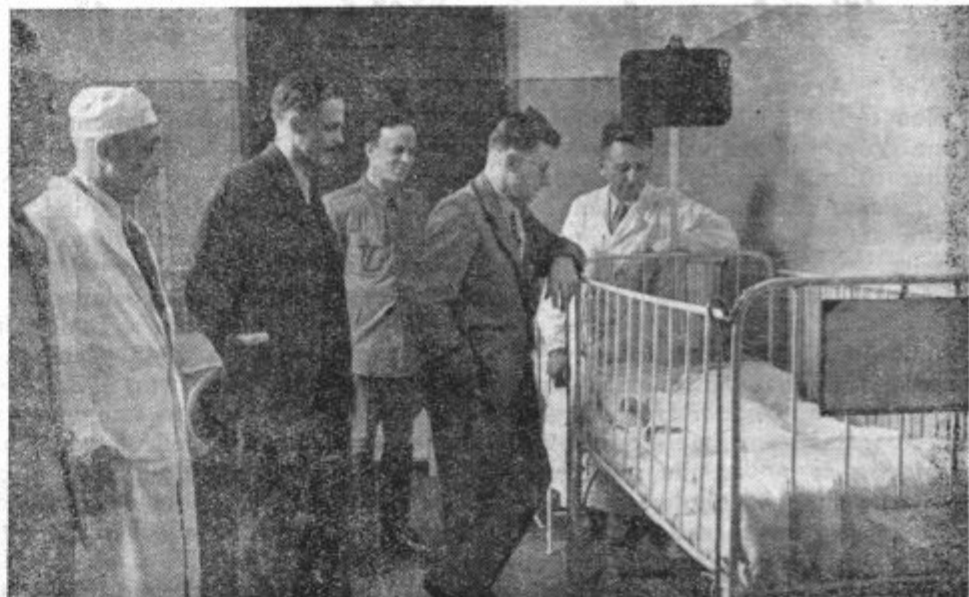
Ljubljana, 14. julija. Danes se je začela pred izrednim vojaškim sodiščem v Ljubljani razprava proti članom »Gospodarskega društva« in proti članom upravnega sveta ter nadzorstva »Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo«. Vsi ti ljudje so obtoženi, da so s svojim sodelovanjem z okupatorjem izdali naše narodne interese, ter delali proti skupni stvari zaveznikov.

Obsojeni so med drugim bili: **Avgust Westen**, dr. inž. **Herman Klinar**, dr. **Pavel Pestotnik**, **Avgust Tosti** in dr. **Otmar Pirkmajer** in sicer na kazni smrti z ustrelitvijo. Vsem obsojencem brez izjeme se zapleni njihovo premoženje.

Rudniki v Novomeškem okrožju obratujejo

Kljub pomanjkanju strokovnjakov in sploh delovnih moči, so začeli v kratkem času spet obratovati trije rudniki premoža v novomeškem okrožju. V Kanižarici pri Črnomlju, v Kočevskem rudniku in v Otočcu že kopljejo premož. S svojo požrtvovalnostjo pri delu krijejo delavci kot pravi udarniki dela najnujnejše potrebe.

500 vagonov bombaža za Slovenijo
V Trst je prišlo te dni iz Amerike okrog 3.500 ton bombaža za Sloveni-

Minister dr. Ahčin Marjan v pogovoru z bolniki

Foto Pelikan Celje

jo. To je življenjske važnosti za našo tekstilno industrijo, ker bo ta količina bombaža zadostovala za tri mesece za vse predilnice na Slovenskem. Če prištejemo tej količini rezerve sirovin, ki bodo zadostovale za poln obrat tri mesece, imamo tako za pol leta dovolj surovin za tekstilno industrijo. Kaj pomeni to za naše težke razmere, si lahko mislimo.

Slovenski viničarji so dobili zemljo

Po odloku AVNOJ-a je bilo samo v mariborskem okrožju zaplenjenih Nemcem in narodnim izdajalcem 694 posestev z 1.600 ha površine. Na teh posestvih živi 878 viničarskih družin, na privatnih posestvih pa se nahaja 1820 viničarskih družin. Predsednik Narodne vlade Slovenije je na veliki viničarski konferenci v Mariboru dejal: »Naj bo zemlja last onega, ki jo obdeluje.« S temi besedami je izrazil pravo razpoloženje viničarskih množic v osvobodjeni domovini. Istočasno pa je podprl zahteve ljudstva. Nemški vinogradi so postali res last viničarjev. Viničarji naj se povežejo z malim kmetom in okrepijo enotnost delovnega ljudstva. Treba je, da se viničarji združijo v zadrage.

Francoski učenjaki o sovjetskih znanstvenikih

Pod pokroviteljstvom društva »Francosko-sovjetske zveze« je bila na Sorboni seja francoskih znanstvenikov, na kateri so govorili učenjaki, ki so se udeležili proslave 220letnice ustanovitve sovjetske akademije v Moskvi. Vsi govorniki so poudarjali, da so ugodni pogoji za znanstveno delo, ustvarjeni v sovjetski zvezi, eden od glavnih razlogov za hitri napredek sovjetske dežele.

Žetev v Šumadiji

V Šumadiji se je pričela žetev pšenice, ki je dobro obrodira. Da bi bila žetev pravočasno opravljena, se kmetje poslužujejo posojil in prostovoljnih delavcev. Žetvenih strojev ni dovolj in po večini žanjejo pšenico s srpi. Pšenica v kragujevskem okrožju je srednje vrste, najboljša je v leniškem okraju.

Prostovoljno delo v mariborski bolnišnici

Mariborčani so sklenili, da bodo začeli popravljati civilno bolnišnico in so 9. julija pričeli s prostovoljnim delom. Delati je pričel magdalenski kvart, ki je razdeljen na 12 sektorjev. Vsak dan delata dva sektorja. Točnost udeležbe nadzira sekretar sektorja. Vsak delavec prinese s seboj po možnosti orodje. Vsak Mariborčan, sposoben za delo, se bo posvetil delu za obnovo bolnišnice.

Dijaki na delu

V želji, da pomagajo našim kmetom pri žetvenih delih, je prispelo v Sla-

vonijo 420 dijakov in dijakinj iz Zagreba, ki so formirani v delovne brigade.

Mladina Istre, ki se je v velikem številu udeležila narodno osvobodilnega boja, tudi sedaj požrtvovalno sodeluje pri delu za obnovo dežele in z največjim zanosom dela na vseh področjih. Mladina okraja Pazin je sestavila delovne čete in bataljone ter uvedla udarniško delo pri žetvi. Da bi se delo čimprej izvršilo, žanje mladina tudi ponoči.

Nad 100 skupnih kuhinj v Zagrebu. V Zagrebu so se, kakor po mnogih drugih krajih naše domovine, spremenile gostilne in hoteli v menze za delavce in uradnike. Takoj po osvoboditvi mesta so začeli ustanavljati kuhinje, da bi na ta način nudili delavcem boljšo hrano. Akcija dobro uspeva in danes imajo v Zagrebu že nad 100 takšnih menz, ki zadovoljujejo delavce in nameščence ter razbremenjujejo domača gospodinjstva.

Nemci umorili tisoč naših dijakov
Beograd, 16. julija 1945. »Associated Press« prinaša vest lista »Dagbladet«, da so nacisti v času okupacije ubili tisoč jugoslovanskih dijakov na Norveškem. Nemci so dijake odpeljali iz Jugoslavije v koncentracijsko taborišče v Saldalu, kjer so jih gestapovci mučili in slednjič ubili.

Nad 4 milijone žrtev. Mednarodna komisija, ki je proučila položaj taborišča v Oswiecimu in Birkenau-u, je ugotovila, da je tod umrlo nad štiri milijone ljudi iz vse Evrope. To število že samo na sebi dovolj jasno pričča o zločinih in zločincih. Koliko žrtev so Nemci pokončali v vseh svojih taboriščih za internirance in ujetnike, pa do danes še ni dognano v celoti.

Vojno sodišče mariborskega področja je obsodilo sedem narodnih izdajalcev, med njimi pet na smrt, ostala dva pa na prisilno delo. Med obsojenimi na smrt je **J. Kercmar**, vodja madžarske fašistične stranke v Murski Soboti, **J. Turk**, madžarski policijski agent, **L. Strokai** in **Ivan Peterke**, organizatorja madžarske fašistične stranke.

Čiščenje v madžarski vojski

Budimpešta 16. 7. 1945 (Tass). Po poročilu lista »Kosut Nene« je minister za obrambo izdal zakon o degradiranju in izključenju iz madžarske armade šestih sodnikov v visokih činih. Tudi orožniški major **Lasle Baki** je bil degradiran in izključen izmed vodilnega sodnega osebja.

Brzjavka jugoslovanskih delavcev iz Lyona. Ob priliki proslave 7. julija so jugoslovanski delavci v Lyonu poslali predsedniku Narodne vlade Srbije **Blagoju Neskoviću** naslednjo brzjavko: Jugoslovanski delavci iz Lyona so z vsem srcem z vami in z vsemi narodi Jugoslavije ob priliki našega narodnega praznika 7. julija.

Kmetijstvo v okraju Celje-mesto

Kmetijstvo v našem okraju stoji pred novimi nalogami, saj je vojna prinesla veliko sprememb. V celjskem okraju, ki ima približno 4000 ha površine, je 541 kmetij, katerih 261 lastnikov se bavi izključno s kmetijstvom, ostali pa še z drugimi poklici.

Če pomislimo, da smo v neposredni bližini mesta, bi pričakovali več povrtnih kultur. Iz naslednjih podatkov pa je razvidno, da nam statistika pokaže drugačno stanje. Tako je posejanih: 153.65 ha pšenice, 51.65 ha rži, 91.16 ha ječmena, 46.35 ha ovsa, 1.94 ha prosa, 63.85 ha koruze, 886.11 ha krompirja, 1156.58 ha travnikov in pašnikov in 1558 ha gozda. Stanje posevkov je srednje.

Hmelj, ki je pred okupacijo zavzemal precejšnjo površino in kmetom prinašal glavne dohodke, so Nemci skoraj popolnoma skrčili. Travnistvo, ki so ga kmetje kljub regulaciji Savinjskih pritokov zanemarjali, je zlasti slabo. Ob zlomu Nemčije so travo popasli in pomendrali vojaški konji. Če hočemo prehraniti svojo živino, moramo v ta namen nabaviti milijon in pol kg sena.

Stanje živinoreje je trenutno prav dobro, saj imamo 957 goved, 271 konj in 925 prešičev.

Iz podanega vidimo, da imamo v tem pogledu sicer lepe uspehe, vendar pa mesta sami še ne moremo oskrbovati in bomo morali hrano še dobavljati iz podeželja.

Drobne vesti

Nemci so izselili iz celjskega okrožja 60.000 ljudi

V času okupacije so Nemci izselili iz celjskega okrožja 60.000 prebivalcev v kraje Nemčije, Hrvaške in Srbije. Približno 13.000 oseb se je doslej vrnilo na svoje oropane in požgane domove. Oblasti so pripravile skupne kuhinje in začasna stanovanja, ter jim nudijo pomoč v obleki, perilu in denarju. V brežiškem okraju so ustanovili mizarsko zadrugo, ki dela za izseljence.

V Brežicah so sprejeli udarno mladinsko delovno brigado iz Ljubljane

V Brežicah so z godbo in pesmijo sprejeli ljubljansko mladino, ki je prihitela, da s svojimi rokami pomaga prenoviti opustošeno Zasavje. Delovno mladino so pozdravili člani brežiškega okrajnega odbora OF, nakar so jih spremljali do osnovne šole, kjer bodo ves čas stanovali.

Zelo so bili navdušeni nad lepoto tega koticika naše domovine. Odločili so, da že takoj naslednji dan pričnejo z delom.

Mladina v Trbovljah je skupaj s pionirji napravila preko 9.000 delovnih ur. Ena delovna četa je delala skoraj vsak dan pri kmetih, 6 pionirk je obdelalo prostovoljno tri njive družini, ki je prišla iz partizanov. Pri delu se je posebno izkazala mladinka Olga Podmenik iz Hrastnika. Največ je doprinesla k zbirki knjig, ko je žrtvovala iz svoje domače knjižnice 36 knjig. Skupna mladina okraja je nabrala v desetih dneh 200 knjig.

56 mladink se je prostovoljno javilo za delo na Bizeljsko v pomoč kmetom, 34 pa jih je že odšlo v četrtek iz Trbovelj. Mladinka Šorli Marica je na lastno iniciativo, ko je raznašala letake k obrtnikom za izložbe, prosila prostovoljne prispevke za tisk; tako je v enem dnevu nabrala 231 din.

Rudniški vajenci in pionirji so nabrali 23.000 kg kovine. Imajo dva voza ter šest manjših vozičkov starih krp in dva zaboja kosti. Bolnici v Trbovljah so darovali 2 steklenici arnika in 28 kg zelenjave.

Celje dobiva prijaznejšo sliko

Z zastavami in harmoniko na čelu koraka vsak večer staro in mlado iz Krajevne odbora Nova vas v mesto, kjer vsi poprimejo pri posprav-

ljanju ruševin. Delajo do mraka. Takšno delo je res udarniško in če bomo vsi tako delali, bo Celje kmalu dobilo prijazno lice, kakršnega smo bili vajeni.

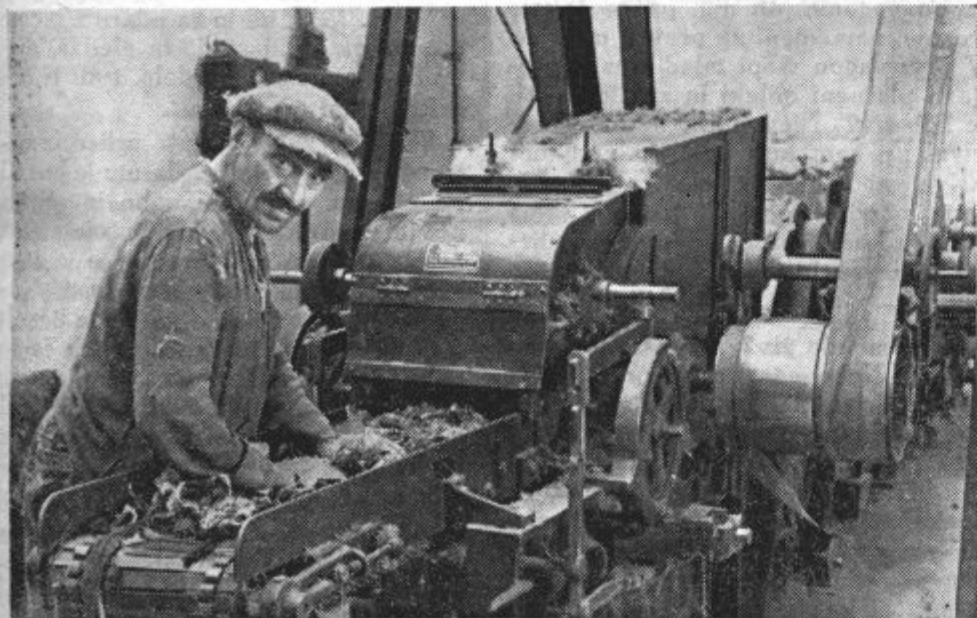

Foto Pelikan Celje

60-letni delavec Senica Mihael je v celjski tekstilni tovarni »Metka« dvignil svojo proizvodnjo za 45 odst. Dela pri trgalnem stroju, ki trga odpadke blaga, da jih očistene spet uporabijo za tkanje. Prej je dosegel 70 kg čiste predelave, danes pa 104 kg. Ta uspeh je treba posebno oceniti z ozirom na njegovo starost in na dejstvo, da je njegovo delo najnapornejše v tovarni.

Manifestacija v Celju

Ob priliki I. kongresa OF v Ljubljani je v nedeljo 15. VII. prihitela mladina in odšla z zastavami in transparenti pred poslopje okrajnega odbora Celje, da čuje referat tov. Staše, referentki za propagando, ki jim je predočila cilje in pomen OF za slovenski narod. Vsi so s svojimi ovacijami ponovno potrdili predanost in zaupanje naši veliki stvari.

Mladina celjskega okrožja, ki se je organizirala v I. prostovoljni mladinski brigadi z enotedenskim medbataljonskim tekmovanjem. Napravila je 11.980 delovnih ur v izseljeniškem pasu Krškega polja.

70 mladink mesta Celja je v enem dnevu v vinogradih s skupno površino 4 ha izvršila vezavo trte.

V tovarni »Westen« v Celju so povečali proizvodnjo od 3000 na 3500 kg emajlirane posode. V topilnici emajlirane posode se je posrečilo delavcem najti nov postopek, ki je pripomogel, da bo tovarna podaljšala svojo proizvodnjo še za 4 do 6 mesecev. Ker se je zaloga redkih kemikalij, katere je tovarna drago nabavljala iz Nemčije in Amerike porabila, so iznašli nadomestek za neko dragoceno kemikalijo in uvedli nov postopek, ki se je sijajno obnesel.

V Celju, v Šmarju pri Jelšah in v Kozjem so se v zadnjih dneh vršili sestanki socialnega skrbstva. Na sestankih so obravnavali o ustanovitvi otroških vrtcev, o podporah nosečim materam, o zavarovanju in o podporah požganim vsem v Vojniku.

Ko so Sevničani zvedeli, da bodo celjsko bolnico obnavljali in gradili s sodelovanjem prebivalstva, so se takoj odločili, da tudi oni pojdejo za en dan v Celje. Vsi odseki okrajnega odbora, delavci iz tovarne kopit in mladina so obljubili, da bodo prišli za delo. Tehnično stran bodo prevzeli sami.

Obsodba kulturbundovcev v Mariboru. Vojaško sodišče v Mariboru je dne 12. julija obsodilo devet narodnih izdajalcev, ki so bili obtoženi, da so že pred okupacijo leta 1941 vstopili v izdajalsko organizacijo Kulturbunda, ki je pripravljala tla okupatorju. Kazni so se glasile na prisilno delo, izgubo državljanских pravic in na izgon iz kraja bivanja.

Koncert invalidskega pevskega zbora

V Celjskem domu je 16. t. m. priredil invalidski pevski zbor iz Rimskih toplic svoj koncert. Pevci, ki jih vodi tov. Miklavc Just, so posebno dobro podali značilnost ruske pesmi. V drugi polovici programa se je tov. Roš zboru za lep večer zahvalil.

Čatežke toplice zopet obratujejo. Čatežke toplice so začele obratovati v polnem obsegu. Prvih 52 pacientov članov narodne milice so že sprejele v preteklem tednu, prostora pa je še za 52. Sprejemajo se le aktivisti, ki so v borbah in napornem življenju obboleli na išiasu in revmatizmu.

Okrožni odbor OF Celje, odsek za socialno skrbstvo, je po dosedaj sprejetih poročilih izplačal na podporah 783.590 RM.

Dom onemoglih v Vojniku oskrbuje 224 onemoglih, za katere bodo plačali oskrbovalnino okrajni odbori.

Sv. Peter. Za izseljence, ki so se vrnili iz taborišč in so brez goveje živine, je prejel Krajevni odbor Sv. Peter 45 molznih krav, ki so se med nje razdelile. Prav tako je dospelo 500 kg semenske ajde za vrnivše se izseljence.

Mladina iz Št. Ilja je zbrala do sedaj 48 kg cunj, liter kompota in pol kg medu.

AFŽ Metalce je zbrala za repatriiranca 56 din, a AFŽ Zabrdno 35 din in 93 RM.

Velenje. RK je zbral za izseljence 160 kosov raznega perila in 106 komadov razne kuhinjske posode.

Zavodna. Za bolnico v Dobrni je naša mladina nabrala naslednja živila: 75 kg borovnic, 40 jajc, 112 kg bele moke, 3 kg rezancev, 45 kg fižola in 35 kg krompirja.

Mladina iz Št. Lovrenca v okraju Zalec je 8. julija priredila miting, o katerem govore, da je dosedaj najboljši uspeli miting v Celjskem okrožju.

V soboto 19. t. m. so celjske mladinke obiskale in darovale bataljono NO v okoliški šoli zastavo z uvezanim besedilom.

Mladinke pri ranjencih

Celjske mladinke so v nedeljo 15. julija obiskale ranjence 23. udarne divizije v njihovih barakah ob Savinji in jih obdarile, nakar se je razvilo tovariško popoldne.

Zalec. V nedeljo dne 15. julija 1945 se je vršil v domu ljudske prosvete v Zalcu ustanovni občni zbor nabavljalne in prodajne zadruge v Zalcu.

Zidani most. Dne 10. t. m. se je vršil v prostorih železniške kuhinje širši sestanek članov ESZDNJ, katerega se je članstvo polnoštevilno udeležilo.

Članice AFŽ v Trbovljah so imele 14. julija sestanek, kjer so se seznanile s pomenom organizacije in pretresale vprašanja volitev in kandidatov. V kratkem jim bodo na razpolago prostori bivšega Kola jugoslovanskih sester, s čimer jim bo delovanje zelo olajšano.

V nedeljo 15. jul. so imeli kovinarji trvdke Rebek v Celju svoj občni zbor. Posebno omembe vreden je njihov sklep, da bodo v bodoče za orodje in tehnične postopke rabili samo slovenske izraze.

Vasica Pameče pri Slovenjgradcu se je v nedeljo poklonila, da se oddolži našim padlim, na grobu dvanajstih talcev. Na grobu istih so postavili spomenik v narodnih barvah. Sredi bele zvezdne ograje kakor luža krvi rdečo zvezdo in v sredi nje moder spomenik z napisu talcev-mučenikov. Grob je bil posut z vencami in cvetjem.

Iz Sel pri Slovenjgradcu. Vrnil se je dekan in priljubljeni pisatelj Franc Ksaver Meško. Želimo, da nadaljuje svoje delo na kulturnem polju ter nam pokloni še marsikatero delo.

Avtobusna zveza Celje-Vransko. Dne 10. julija je bila odprta avtobusna zveza Vransko-Celje. Zvezo vzdržuje avtobusno podjetje Ivan Kotar iz Vranskega. Avtobus vozi (razen ob nedeljah) redno enkrat dnevno ob 7.15 uri iz Vranskega in iz Celja ob 13.

Taka ne gee

Čatarjeva, žena znanega celjskega tovarnarja, se je vrnila iz izseljeništvu. Gotovo ni mnogo trpela in zato ni spoznala globokega preokreta v našem ljudstvu v štiriletni borbi. To izpričuje tale dogodek: Čatarjeva je prišla s postaje in se vsedla v pripravljeno kočijo. Voznik jo je prav prijazno vprašal: »Kam vas pa naj popeljem, gospa?« Čatarjeva pa mu je zaradi tega nagovora vsa razburjena in jezna zabrusila: »Poslušajte, za vas sem še vedno milostljiva in nikakšna gospa!«

Kulturni pregled

Od mitinga do kantate

Komaj dva meseca po zlomu fašistične mačehe, ali dva kratka meseca nemotnega kulturnega dela — pa že stojimo skoraj na stopnji predvojnega kulturnega življenja v Celju.

Po prvih mitingih, ki so imeli izključno značaj partizanskega kulturno-prosvetnega in propagandnega dela po edinicah, smo bili deležni v Celju nekaterih kulturnih prireditev boljše kvalitete. Omeniti moramo prireditev III. armije, XV. divizije, inženerske brigade ter nekatere mladinske prireditve. Mirno lahko postavimo trditev, da je s tem končana prva doba kulturnih prireditev, ki so še združevale v sebi točke iz odrskega, glasbenega, deklamatorskega, recitativnega in deloma iz gimnastičnega področja ter se je začela druga doba, ko motrimo kulturne prireditve že s stališča mirnejšega in resnejšega studija in pričakujemo sčasoma predvajanja iger, koncertov, telovadnih akademij, literarnih in recitacijskih večerov, znanstvenih predavanj, zabavnih programov itd., ki bodo zavzemali ves večer.

Okrožno gledališče, ki nastopa v tem kot vzor, nam je z »Raztrganci« dalo že prvo enotnostno prireditev za ves večer. Uspeh tega je, da danes prihajajo iz vsega okrožja želje za gostovanje po terenu ali pa založitev terena z igrami večjega formata.

Razumljivo je, da zahtevajo te vrste prireditve mnogo več truda in časa, so pa zato kvalitetno višje in podajajo določene misel oziroma namen, ki nas je navdajal pri prireditvi.

Medtem, ko se še vršijo reprize prve drame, sta že najavljena za soboto 21. in nedeljo 22. julija govorni zbor in kantata. Dve točki, ki imata namen pokazati: čisto orkestralne, masovno recitacijske in vokalno-orkestralne zmožnosti Celja. Slišali bomo deklamacijo »Tja bomo našli pot«, masovni govorni zbor »Slovensko pesem« in kantato »Hej partizan«, za moški zbor, soli in orkester.

Posebna pozornost se je začela posvečati v dobi narodno osvobodilne borbe in danes masovnemu recitiranju pesmi. Z masovnim recitiranjem so par-

tizani dosegli povsod velike uspehe. Ta vrsta recitacij vpliva na poslušalca kot glas množice — celega naroda. Nudi kolektivno sliko in vzgaja h kolektivu. Možnosti, ki jih nudi ta vrsta recitacij, je mnogo več kot pri najboljšem mešanem pevskem zboru. Od najenostavnejšega recitata, kjer govori celo pesem ves zbor, prehajamo na deljene recitate moških, odnosno ženskih glasov, ki jih lahko zopet delimo na visoke, srednje in nižje lege, solistično recitiranje, v recitate duetov in manjših skupin istega in mešanega spola. Možni so solistični in skupinski recitati v

Lanc Aladin

Kujmo

KUJMO,

*dokler je železo vroče,
naj železna pest udarja,
naj se masa sobljuje,
dokler čas je - se ustvarja.
Brisgajo šareče iskre -
teško pada in udarja -
človek kuje si človeka.*

*Ne, mi nočemo kot iskra
ki sasveti in ugasne,
kot utrinek v jasni noči
ko nebeški svet oprasne
in se v temi izgubi.*

*Naj le iskre se spršijo,
naj zamro,
mi prisilimo do sadnje
naj gredo.*

*Jeklu treba le čvrstine,
deblu močne korenine.*

*Človek vsami si srce v roke,
štej utripe in ne kloni.
Atlas mlad nov svet drži,
pomagajmo, - da os ne zlomi.*

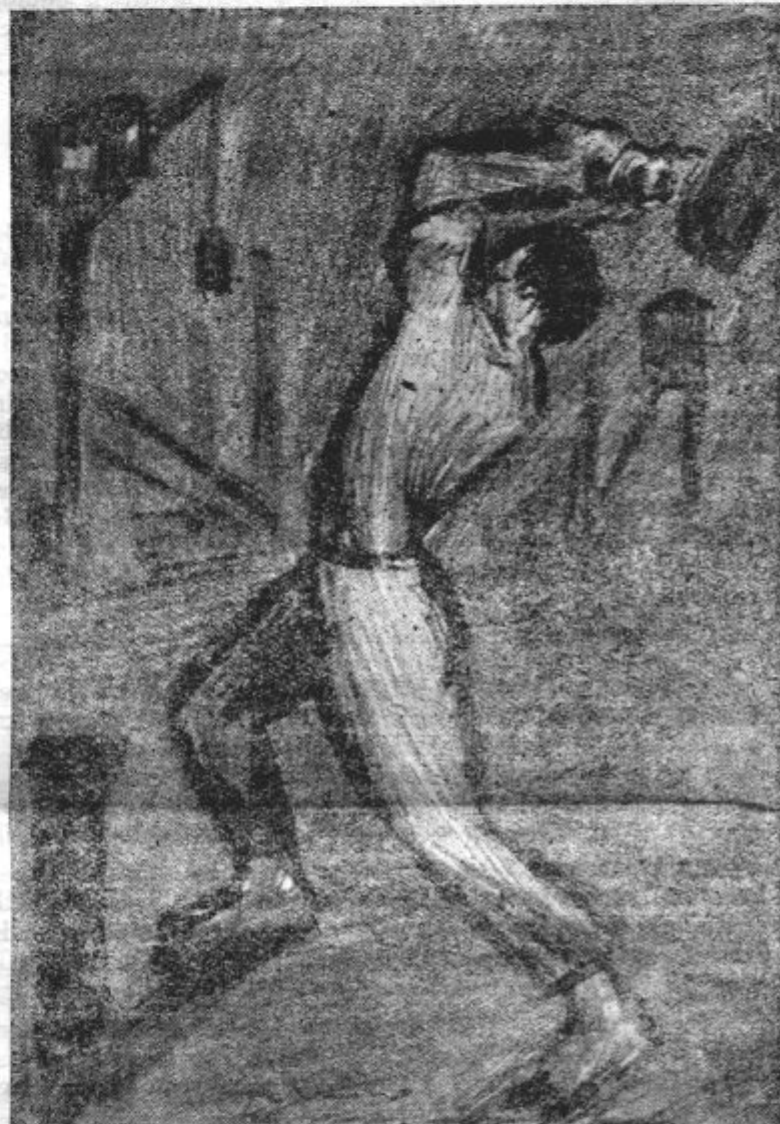
spremljivanju zborov itd. Ako vse te možnosti spretno pomešamo med seboj in jih nato še morda scenično (odrsko) razvrstimo, podkrepimo z lučnimi in slušnimi efekti (scensko godbo, naravnimi šumi itd.), dosežemo z njimi učinkovitost najvišje mere, ki jo lahko nudi le še moderna, masovno deklamatorična drama.

»Slovenska pesem« je zbirka pesmi naših borcev. V njej so vse možnosti, ki jih lahko nudi govorni zbor, do zadnjega izkoriščene.

Tretja točka programa je kantata »Hej partizan«. To je zbirka vseh partizanskih pesmi, ki so razdeljene na smiselne skupine: Prebujenje, Ob tabornem ognju, Borba, Žrtve in Vstajenje. Med posameznimi pesmimi so

različni vložki, uvodi in zaključki. To in obseg kantate pa je, kar loči kantato od navadnega potpurija. Kantata je posvečena borcem XIV. narodno osvobodilne udarne divizije, ki je prinesla v času, ko je bil nemški teror najhujši, žarek svobode na Štajersko in datira iz časa osvobodjene Zgornje Savinjske doline. Doživela je svojo usodo, skupno z izgubo naših osvobojenih ozemelj in je bila sedaj ponovno sestavljena.

Vse to ogromno delo, sestavitev orkestra in pevskega zbora ter nešteto vaj, ki so bile zelo ovirane zaradi prezaoplenosti sodelujočih, so nam pač porok, da bo kulturno delo v Celju vodilo do uspehov, ki jih doseže samo v narodno osvobodilni borbi prekaljena železna volja.

Risal: Karel Zelenko

Ne smemo pozabiti...

Tako so nas iz mariborske kaznilnice gonili v taborišča ali na morišče

Nekje z vzhoda...

Ob taboriščnem vhodu stoji vlak. Zivinski vlak je to. Vozovi so zaprti, s kredo pa je na njih napisano: Dachau. V taborišču se glasi povelje:

Komanda krematorij takoj nastopiti in na delo. Ob vlaku stoji četa SS-ovcev, ki jih spremljajo policijski psi. Vozovi se odpirajo, smrad razpadlih človeških teles se vali iz njih. Smrt-

na tišina je, le grohot SS-ovcev in tuljenje psov se razlega daleč naokoli.

Komanda krematorij se je razvrstila po vagonih, ob njih pa že čakajo vozovi, namenjeni za prevoz mrličev. V prvi vagon stopi mlad Rus v progasti platneni obleki in zakliče: »Ali je kdo živ?« Njegov klic ne najde odziva. En sam kup kosti in cunj pokriva vagon tja do polovice. Razmetana, napol strohnela trupla, sama kost in koža, režeči se zobje, izbuljene oči, vse to nudi očem strahotno sliko.

»Ali je kdo živ?« vpraša ponovno Vasilij. Nobenega odgovora. Toda nekdo hrope tam v kotu, nekdo se prav slabotno premika, skuša vstati, skuša govoriti. Toda preslab je, 12 dni brez hrane, brez vode in svežega zraka, ne, to je preveč trpljenja. Omahne in pade, Vasilij pa stoji v tem smradu, stoji in strmi. Strmi tam v mračni kot, kjer se nekaj premika in hrope. Ali je mogoče, da so to ljudje, ali je mogoče, da so bili to nekoč krepki postavni možje tam od Volge, od Moskve, od Varšave? Ali je mogoče, da so na svetu še ljudje, ki uživajo in se vesele, ko vidijo ob sebi spalir sestranih mrličev v progastih cunjah? Da, tovariš, tam zunaj

so smejejo SS-ovci in se vesele, tu pa vlada smrt. Sto človeških teles leži tu pred teboj, sto koščeni mrličev, ti govore v zboru: **Ne pozabite nas!**

Nekdo je prišel in ga udaril z bičem čez hrbet. »Kaj stojiš in gledaš, ničvrednež, na delo, na delo, tudi ti bos nekoč ležal med njimi.«

Vasilij je začel metati mrličev iz vagona na voz. Delal je, da mu je pot lil po obrazu, stisnil je zobe in smrad mu je dušil grlo. Mehanično je metal trupla na voz, pri tem pa se je sam večkrat zgrudil od oslabelosti. Vagon je bil očiščen, samo dve trupli sta bili še v kotu. Eno od teh se je še gibalo. Stopil je tja, noža mu je zastala sredi koraka. Na tleh je ležal mrlič z obrazom navzdol, na njem pa je sedel sestradičan človek, ki je komaj še premikal svoje ude.

Naslednji dan so mi pravili, da se Vasilij ni več vrnil v taborišče. Morda je ušel, najbrž pa ga je požrl krematorij.

Resničen dogodek iz mojega življenja
— Monty iz Celja

Na zverinski način pomorjene žrtve fašističnega nasilja nam ne bodo pustile mirovati, dokler ne bo kaznovan zadnji vojni zločinec!

OBJAVE

Podjetje A. Westen d. d., Celje, bo sprejelo v nk vajence orodjarske, strugarske, mehanikarske, stavbno ključavničarske, strojno ključavničarske, elektrikerske in kleparske stroke. Prijave se morajo izvršiti najkasneje do 30. julija 1945. Informacije daje tovarniška personalna pisarna (tov. Gorišek).— Vajeniški oddelki tovarne emajlirane in brušene posode A. WESTEN d. d., Celje.

Vsi železniški upokojenci, stanujoči v Celju in okolici, naj se numudoma zglase z osebnimi listinami v računski pisarni železniške postaje v svrhu prijave železniški upravi v Ljubljani.

Uprava drž. žel. Ljubljana
Postaja: Celje

Potne dovolilnice za druge federalne edince izdaja izključno le ministrstvo za notranje zadeve v Ljubljani, kamor je pošiljati tudi prošnje za pojovanje v inozemstvo.

Vloge (zaposila in slično), ki prihajajo iz inozemstva, NOO in OF odbori ne smejo reševati direktno, marveč le potom ministrstva notranjih zadev, preko katerega je pošiljati tudi v inozemstvo dopise.

OBJAVA

Okrajni odbor RK, Celje sporoča:

1. Letna članarina za RK znaša 24 din. Okrajni odbor RK Celje bo nadaljeval z nabiranjem članarine in naknadnega doplačila na članarino v drugi polovici leta ter bo takrat tudi izdajal članske izkaznice. Do zdaj se je prijavilo 713 članov. Vsak Slovenec naj smatra za častno dolžnost biti član RK. Na članarini in prostovoljnih prispevkih je sprejel Okrajni odbor RK od 1. julija t. l. dalje 14.831.26 RM in 3.197.— din.

2. V kratkem se bo začel v Celju bolničarski tečaj. Priglašajte se zanj v pisarni RK, Celje, Trg mučnikov 4.

3. Vsi tisti, ki so poizvedovali po pogrešanih po RK ali po štabu za repatriacijo, naj sporočijo takoj RK Glavni odbor Ljubljana, da se je pogrešanec vrnil, da ne bodo več naprej poizvedovali po takem pogrešanju, ki je že doma.

4. V pisarni RK dobite »Vestnik«, ki prinaša seznam internirancev, partizanov ter tudi onih junakov, ki so dali življenje za svobodo naroda. Cena 1 din.

RAZGLASI

Državna dvorazredna trgovska šola v Celju

Počitniška tečaja za I. in II. razred se bosta pričela v petek, dne 20. julija. Vsi prijavljeni naj se zberejo v šoli ob tričetrt na 8.

Politična šola, ki so jo dolžni obiskovati vsi v šolskem letu 1944-45 vpisani dijaki in dijakinje in tečajniki, pa se bo pričela v torek 24. julija ob 15. uri.

V lokalu »Slovenski knjižni zavod OF« podružnica Celje, Prešernova ulica 5, se sprejemajo člani za Planinsko sekcijo FD Olimp in FD Celje. Vpisnina in članarina še ni določena.

ŠAH

Dne 17. julija se je vršil sestanek vseh šahistov iz Celja in okolice, kjer smo obravnavali odnos do ljudske prosvete. Na tem sestanku so bili izvoljeni naknadno v odbor še tovariši: Tavčar kot tajnik; Grašar kot blagajnik in Fajs kot gospodar.

Razpravljali smo o nadaljnjem delu, h kateremu bomo morali pritegniti predvsem mladino. Sestanki se vrše kakor doslej vsak torek in petek v Domu »Ljudske prosvete«, ob drugih večerih pa v kavarni »Evropa«.

SPOROČAMO

da je po štirih letih nemške okupacije odprta prva slovenska knjigarna

»SLOVENSKI KNJIŽNI ZAVOD OF«
podružnica v Celju

Prešernova ul. 5 (bivši lokal galant. König)

Na zalogi imamo vse na-novo izšle brošure, pesmarice, slike maršala Tita in generalisima SZ Stalina, v kratkem pa bomo dobili tudi leposlovne, znanstvene knjige in slike naših umetnikov.

V najkrajšem času bo v istem lokalu na razpolago tudi pisarniški material in papir, kakor tudi šolski zvezki itd.

Cene so nizke in to z ozirom na to, da si bo lahko kapil slovensko knjigo vsak poedinec.

Obveščamo vsa državna in privatna podjetja, kakor tudi urade, da je Zvezni tiskarni v Celju (bivši Mohorjevi tiskarni) uspelo nabaviti zadostno količino papirja in se zopet sprejemajo v delo vse

ZAHVALE

Uprava vojne bolnice Rimske toplice se v imenu ranjencev najiskrenejše zahvaljuje vsem, ki so darovali živež, sadje, cigarete, sanitetni material in denar.

Posebno se zahvaljujemo RK Rimske toplice in Lokavec, kakor tudi Krajevnim odborom AFŽ Rimske toplice, Rečica, Laško, Loka, Vrhevo pri Radečah, kakor tudi omladinkam iz Zidanega mosta in vasi Plazovje ter upravi graščine Loka pri Zidanem mostu, ki so s takšno požrtvovalnostjo nabirali priboljške za naše ranjence

državne in zasebne tiskovine (formularji, računski bloki, knjigovodske in kartotečne knjige, pisemske glave, posebnice, itd.) in vsa knjigovodska dela. Dovoljena je izdelava vseh privatnih štampiljk!

PRIJAVA RADIJSKIH APARATOV

Opozorjamo vse lastnike radijskih aparatov, da jih takoj prijavijo pri pristojni pošti.

Letna naročnina za sprejemni aparat znaša 500 din, letna pristojbina za dovoljenje izdelave, uvoza in prodaje radijskih sprejemnih aparatov in njihovih delov znaša 1200 din.

Pošta, telegraf in telefon Celje.

MALI OGLASI

Dr. Mušič Drago je otvoril zdravniško ordinacijo v Celju, Cankarjeva ulica 11/I. Ordinira od 10—12 in od 2—3. Telefon 251. Röntgen.

Rabim hišnico. Stanovanje na razpolago. Vprašati: Turk, Jenkova 16.

Zamenjam enodružinsko komfortno vilo z vrtom, Cesta na Dobravo 3, za trisobno komfortno stanovanje v bližini okrožja, oddaljeno od mesta, Ljubljanska cesta 16.

Naznanjam, da sem v Cankarjevi ulici 4 odprl lasten frizerski salon s pedikuro in se cenjenim strankam toplo priporočam. Jožef Kučan frizer in pediker

Naznanjamo, da je zlatarska delavnica v Zidanškovi (Gosposki) ulici 17 spet odprta, kjer se sprejemajo vsa naročila.

SPOROČILA

Urancar Ivan, posestnik Zg. Vrtače 5, p. Medija-Izlake, nam je poslal dopis, v katerem nas obvešča, da ve za grob nekega Goliča, ki je padel 3. marca 1945 na Zg. Vrtačah. Doma je baje iz Žundrovca pri Brežicah. V uredništvu hranimo še 2 fotografiji, ki jih je padli imel pri sebi. Eventuelne poizvedbe v uredništvu Nove poti.

RADIO SVOBODNI MARIBOR

Zjutraj: 6.30 do 7.30 poročila in objave (vmes plošče), 7.30 do 8 poizvedbe in pozdravi. — Opoldne: 12.30 do 13 uradne objave, 13 do 13.15 poročila, 13.15 do 13.30 lokalne vesti, 13.30 do 14.30 koncert salonskega orkestra. — Zvečer: 18.30 do 20 koncert, 20 do 20.30 poročila in objave, 20.30 do 21 reportaže, predavanja, 21 do 21.30 plošče.

Vsi naročniki »NOVE POTI« naj plačajo naročnino upravi »Nove poti« osebno, preko pošte ali preko Okrajnih odborov OF.

POIZVEDBE

Tovariši partizani, prosim vsakogar, ki bi kaj vedel o Karlu Krajnc, roj. 24. 6. 1906 v Celju, šel k partizanom 26. 11. 1944 v Tomšičevo brigado, I. bataljon, 1. četa, pogrešan od bojiča pri Gornjem gradu. Sporočila prosi njegova žena Kristina Krajnc, Mislinje.

Zbičajnik Alojz, rojen 19. 4. 1924, doma iz Šaleka. Odšel k partizanom 6. 10. 1944 v Šerčerjevo brigado. Baje je tu ostal samo tri tedne in da je padel nekje v Kranjskih planinah. Naprošam vsakogar, komur je kaj znanega o njegovi usodi, da to sporoči na naslov: Zbičajnik Angela, Šalek št. 33, Velenje.

Kozine Franc, roj. 18. 2. 1905, posestnik, je bil leta 1941 izseljen najprej v taborišče Heinau Šlezija, potem prestavljen v taborišče Gebäudehausen, srez Duderstadt. Z njim so žena in 4 otroci. Zadnjikrat se je javil očetu okoli bojiča 1944. Informacije poslati na naslov: Kozine Jože, Gornje Pijavsko, p. Krško.

Ladko Polc, roj. 9. 5. 1918, je v maju 1944 pobegnil iz taborišča Freiberg ter vstopil v NOV. Poslednjikrat se je javil meseca oktobra 1944. Kdor o njemu kaj ve, se naproša, da to sporoči na naslov: Vida Polc, Leskovec pri Krškem.

Špolar Anton, roj. 31. 1. 1919, je služil pri avtokomandi v Zemunu do kapitulacije jugosl. vojske 1. 1941 ter se od takrat ni več javil. Kdor bi o njem kaj vedel, naj to sporoči Okrajnemu odboru OF v Krškem.

Pirc Mirko, roj. 31. 12. 1921, je koncem junija 1945 pobegnil iz taborišča Münchberg pri Berlinu k partizanom. Leta 1945 so ga videli v Savinjski dolini, leta 1945 pa v Celju. Kdor bi o njem kaj vedel, naj sporoči Okrajnemu odboru OF, dopisništvo Tanjuga, Krško.

Josip Goleš, rojen 27. 12. 1912 v Kamenovem pri Sv. Juriju, šel med partizane v septembru 1944 v Savinjsko dolino. Ker se še do danes od nikoder ni javil, prosim, če kdo kaj ve o njem, da javi na: Roza Štumpf, Leskovec 15, pošta Celje.

Uredništvo »NOVE POTI« sporoča vsem uradom, javnim ustanovam in prebivalstvu, da sprejema inserate, razglase in objave do vsakega četrta do 12 in to preko pošte in telefona Uredništvo »NOVE POTI«

Širite tisk OF!

TELESNA KULTURA

F. D. OLIMP — F. D. CELJE 2:2 (0:2)

Nedeljsko srečanje med omenjenima moštvoma je ponovno ostalo neodločno. Tekma je pa bila že precej živahnejša od zadnje, vendar se pozna igralcem obeh moštev, da jim primanjkuje zadostnega treninga. Posebno nekateri igralci Celja so proti koncu popolnoma popustili. Kljub vsemu pa je to srečanje ponovno dokazalo, da se je v obeh moštvi porodilo zdravo sportno rivalstvo, ki bo mnogo pripomoglo do potrebnega dviga, oziroma obnove tudi te borbene igre.

Moštvo Celja, ki je v začetku igralo še dokaj dobro in prišlo tudi po Dobrajcu v vodstvo na 2:0, je v drugem polčasu precej popustilo. Olimp je izenačil šele tik pred koncem. Zgoditka sta bila po igri zaslužena, čeprav je bil prvi lasten zgoditek, drugega pa je zabil Čoh. Najboljše sile sta imeli oboje moštvi v obrambi, posebno Celje je imelo zelo dobro moč v vratarju, ki pa je imel tudi nekoliko sreče. Srednji vrsti sta mnogo grešili v točnem dodavanju, vendar sta na momente zaigrali nepričakovano dobro. Napada obeh moštev sta bila najslabša dela moštev in nista znala izrabiti mnogo prilik pred vratarjema. Kot celota je Olimp pokazal nekoliko boljše igro, zelo slab je bil pa v končnih potezah.

Igra je bila precej razgibana in živahna. Maloštevilni navijači so pa precej glasno posegli v dogodke na zelenem polju.

Sodnika smo vajeni gledati, da sodi mnogo boljše. **Z.**

Prvi sportni miting

V soboto in nedeljo 21. in 22. t. m. bo Celje oživel v prvi večji športni prireditvi. Na pestrem sporedu, ki naj manifestira v fizikalnem pokretu mladine naše narodno osvoboditve, bodo zastopane domala vse panoge športa. Že v soboto po koncertu pevskega društva, ki bo ob 7 zvečer zapelo pred kolodvorom par naših slovenskih pesmi, bo sledil ob 8 štafetni tek skozi mesto.

Naslednji dan bo odšla povorka z godbo skozi mesto na igrišče FD Olimpa, nakar bo sledil pozdrav in otvoritev, ki bo pod pokroviteljstvom sekretarja OOOOF in sekretarja Okrajnega odbora tov. Lenke.

Ob 8 zvečer se prične lahkoatletski miting z metom krogle (moški). Sledi: tek na 100 m (moški), skok v daljino (ženske), skok v višino (moški), tek 1500 m (moški), tek 100 m (ženske), met diska (moški), met žoge s pentljo (ženske), tek 3000 m (moški), skok v daljino (moški), met kopja (moški).

Popoldne ob 14 bo mimohod vseh nastopajočih v pozdrav. Nato sledi gimnastične proste vaje moške dece, ženske dece, moškega naraščaja, ženskega naraščaja, članic in članov. Po štafetnem teku, polzevi dirki in drugem bogatem zabavnem sporedu bosta ob 18 zvečer FD Olimp in FD Svoboda iz Ljubljane odigrala nogometno tekmo, za katero vlada pri nas izredno zanimanje, predvsem za to, ker bo to prvi nastop nogometarjev naše ožje metropole na celj. tleh.

GROBOVI

Za svobodo je žrtvoval svoje življenje dne 14. oktobra 1944 pri bojih za Zemun

JOŽE - MARJAN ZUPANEK

šolski upravitelj v Orli vasi

Ni mu bilo dano, da bi se vrnil med svoje, ki jih je tako ljubil.

Zalujoči: Zupanekovi; Špelca Sketa, zaročenka in ostalo sorodstvo.